

Framtidens arbetsmarknad - Hur möter vi behoven?

- Konjunkturläget med arbetsmarknaden i fokus
 - Katarina Fellman, ÅSUB
- Arbetsmarknadsbarometern 2023
 - Maria Viktorsson, ÅSUB
- Ett attraktivt Åland för boende, företag och besökare
 - Hanna Saurén, ÅLR & Johanna Backholm, målsvarig mål 5 / ViskoTeepak
- ÅYG möter arbetsmarknadens och näringslivets behov
 - Gitte Holmström, yrkesgymnasiet

Diskussion

Konjunkturläget med arbetsmarknaden i fokus Våren 2023

12 juni 2023, Katarina Fellman

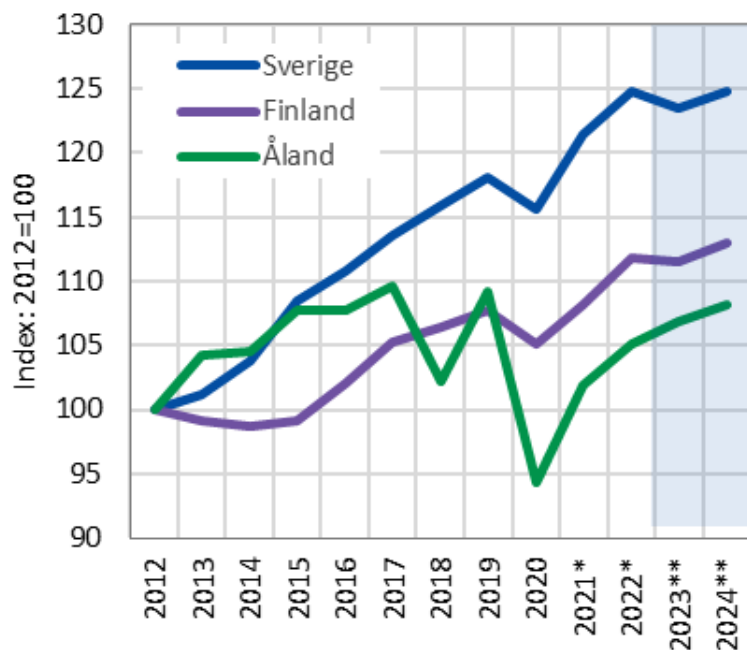

Internationellt

- Inflationen ett globalt problem. Den ekonomiska utvecklingen är beroende av hur väl man lyckas tygla inflationen.
- Inflationen och de stora räntehöjningar den föranlett pressar hushållen, särskilt i nordiska länder med en stor andel korta bindningstider.
- Energipriserna i Europa ökade inte lika mycket som befarat under vintern, vilket gjorde att den ekonomiska utvecklingen i Europa blev inte lika svag somväntat.
- Hushållens pressade ekonomi och de höjda räntorna påverkar vissa branscher mer under året, t.ex. byggbranschen.

Positivare BNP-prognos än i höstas men fortsatt svaga utsikter

BNP-volymtillväxten 2012-2024, Åland, Finland och Sverige.
Volymindex, år 2012=100

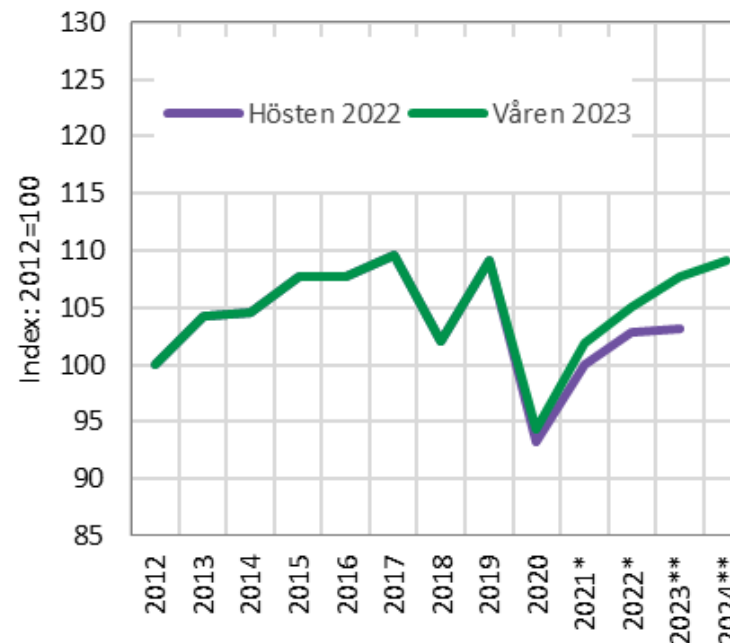

Källa: ÅSUB, SC, SCB. Egna beräkningar.

*Preliminära beräkningar.

**Prognoser

BNP-volymtillväxten 2012-2024 för Åland,
vårens prognos jämfört med höstens

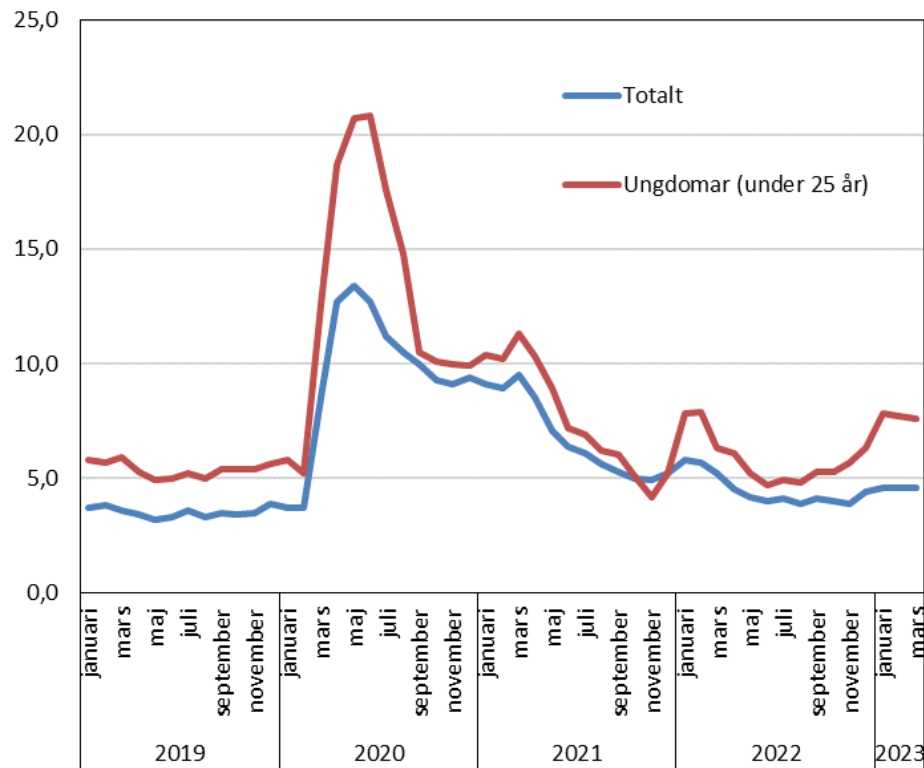
Källa: ÅSUB, SC, SCB. Egna beräkningar.

*Preliminära beräkningar.

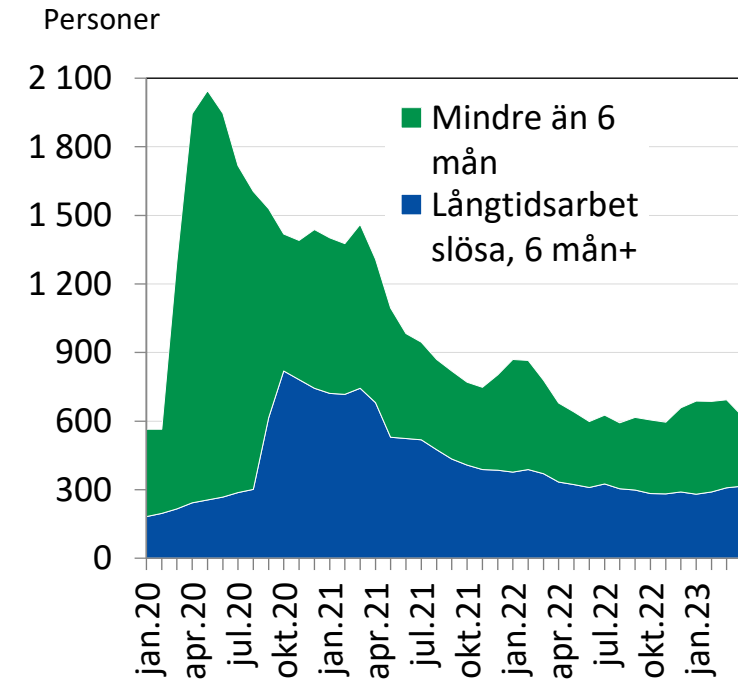
**Prognoser

Återhämtningen på arbetsmarknaden är avstannade. Arbetslösheten väntas under 2023 och 2024 ligga cirka 0,8 procentenheter över den förpandemiska nivån

Relativ arbetslöshet januari 2019 – mars 2023

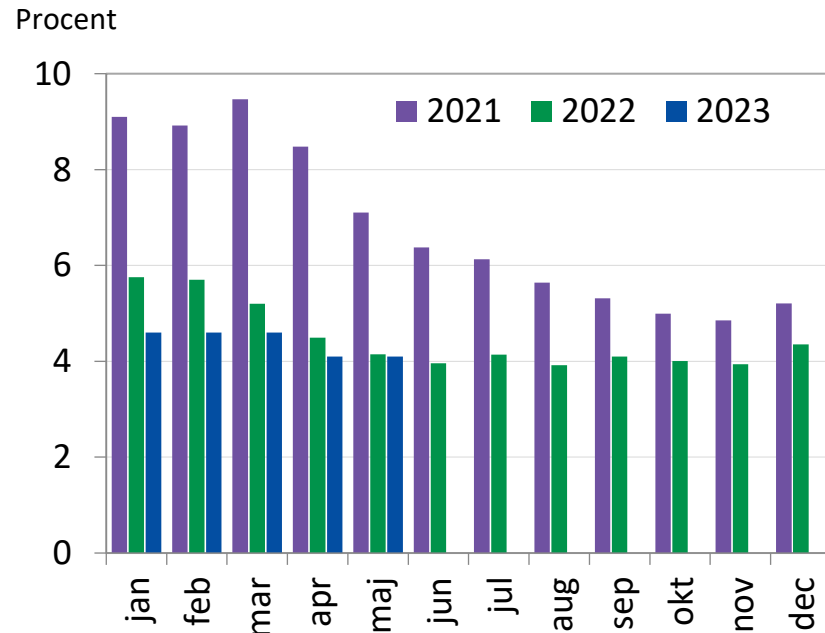
Antal arbetslösa efter arbetslöshetens längd, januari 2020 - april 2023

Källa: ÅSUB

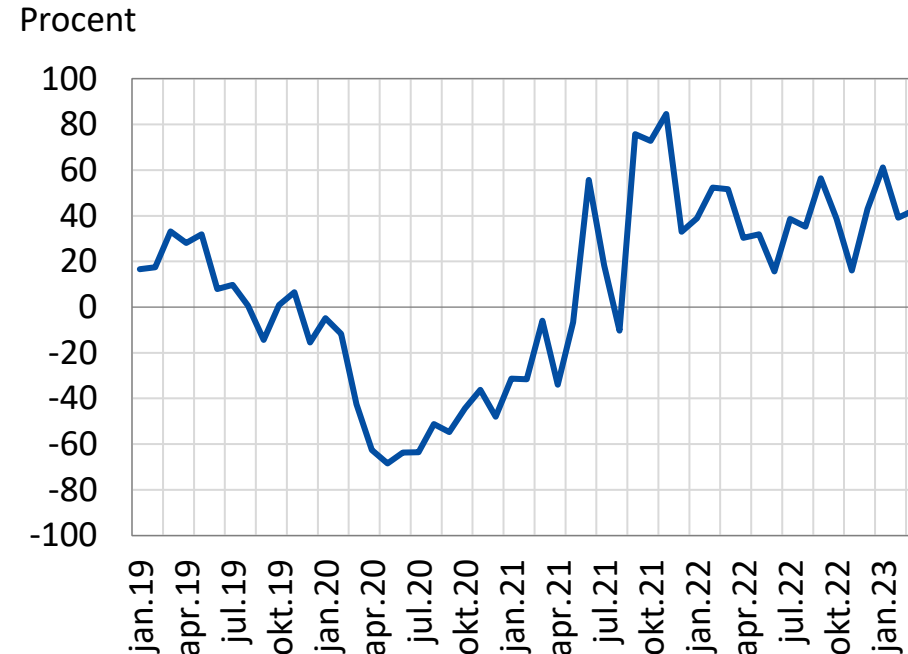
Relativ arbetslöshetsgrad och lediga platser, månadsvis

Relativ arbetslöshet, månadsvis 2021, 2022 samt jan – maj 2023

Källa: ÅSUB

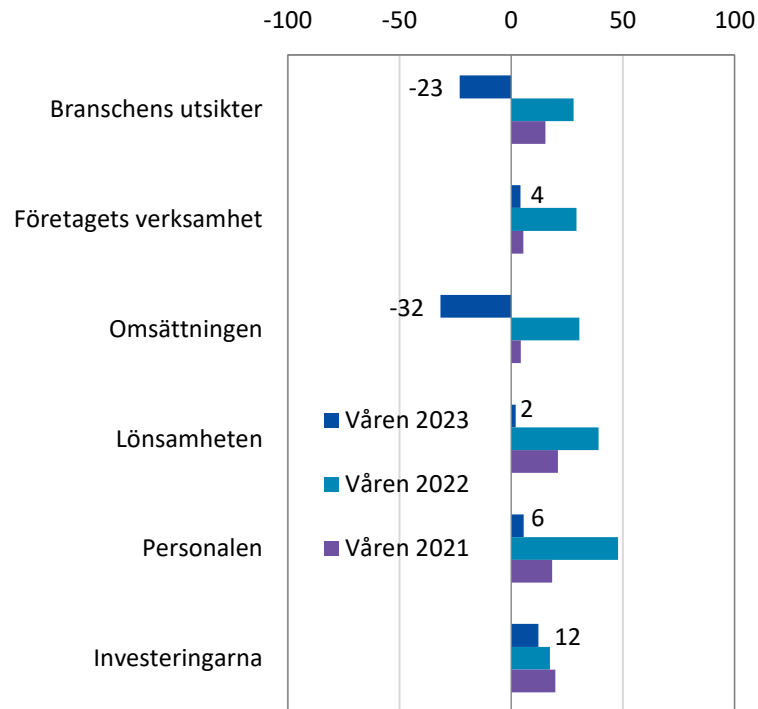
Utveckling av antalet lediga platser jan 2019 - mars 2023. Procentuell avvikelse från långtidsmedeltalet för månaden

Not.: Långtidsmedelvärdet beräknat på 2015-19
Källa: ÅSUB

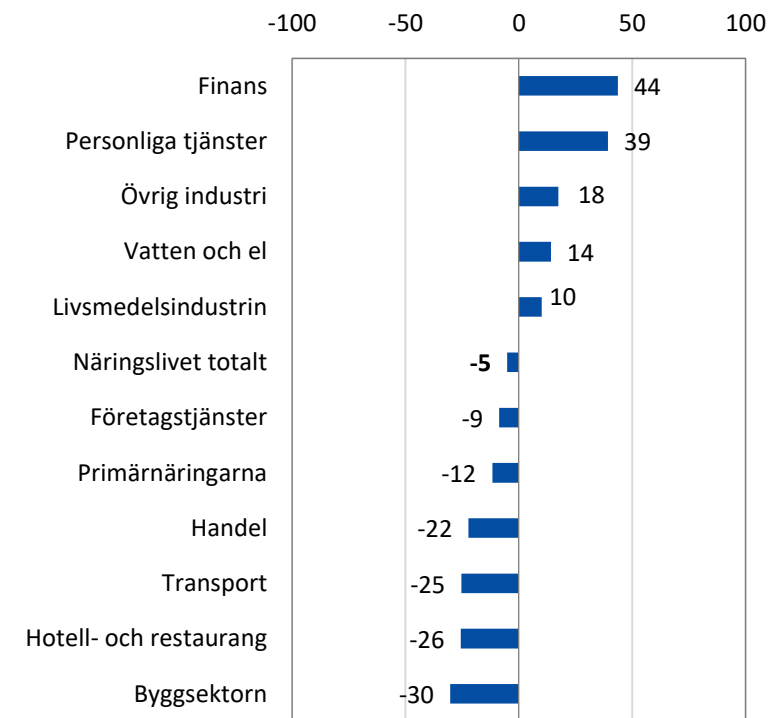
Konjunkturenkäten indikerar försämrade branschutsikter och omsättningsförväntningar inom näringslivet

Näringslivets förväntningarna 12 månader fram, 2021–2023

Källa: ÅSUBs konjunkturenkäter

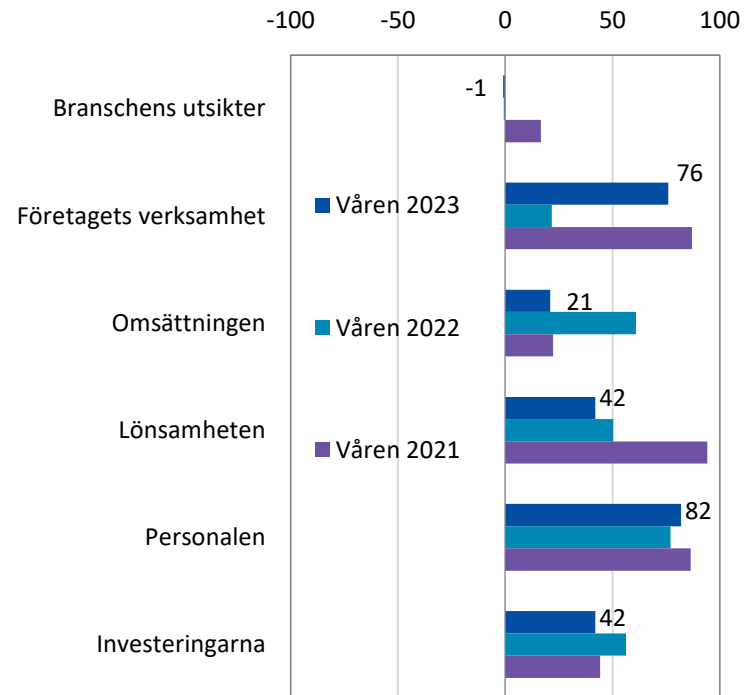
Branschvisa totalindex för framtidsbedömningar i konjunkturbarometern våren 2023

Källa: ÅSUBs konjunkturenkäter

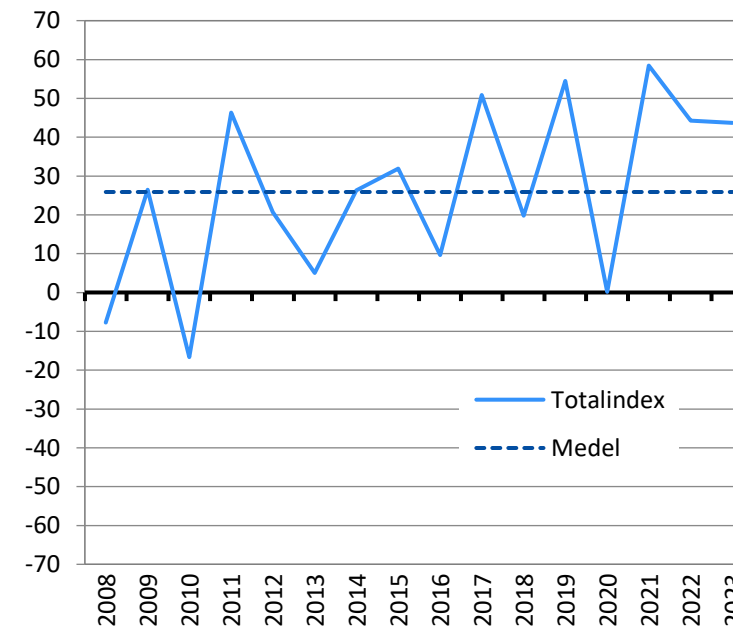
Finansbranschen fortsättningsvis optimistisk

Förväntningarna inom bank och försäkring

Källa: ÅSUBs konjunktürenkäter

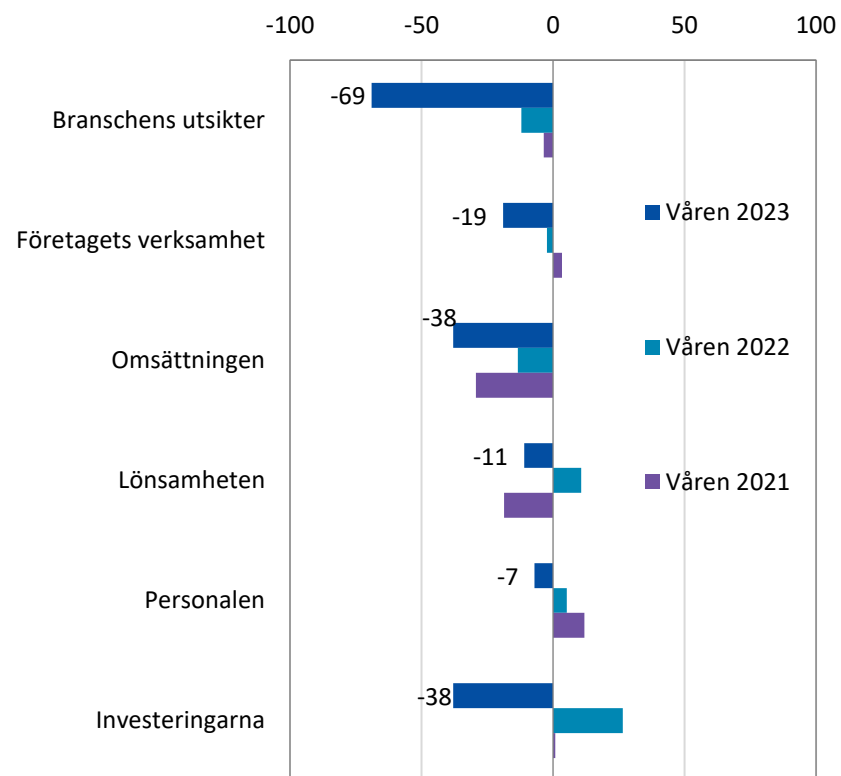
Totalindex för bank- och försäkring, 2008 - 2023

Källa: ÅSUBs konjunktürenkäter

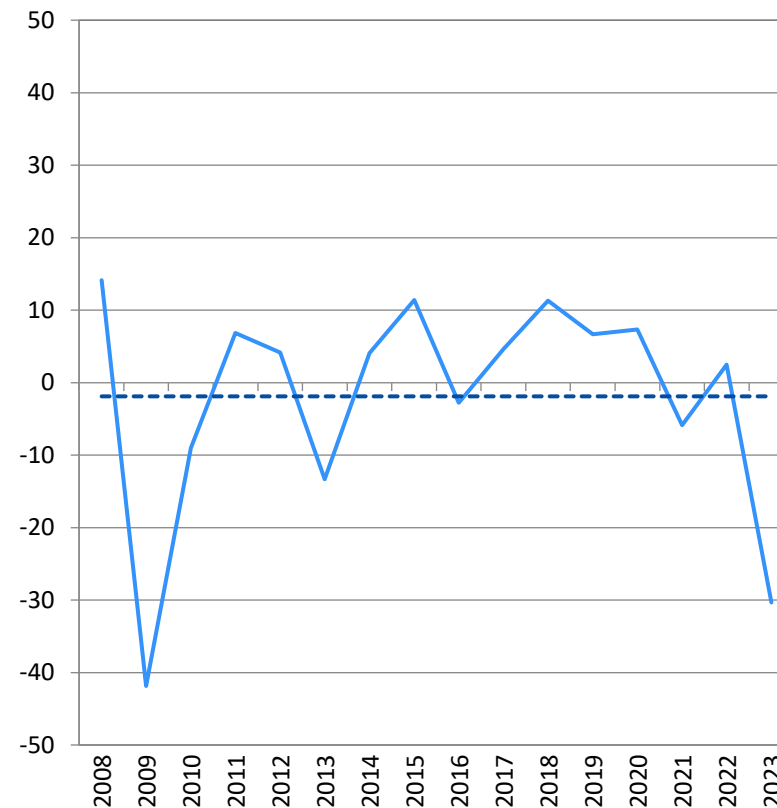
Särskilt svaga förväntningar inom byggbranschen

Förväntningarna, byggbranschen

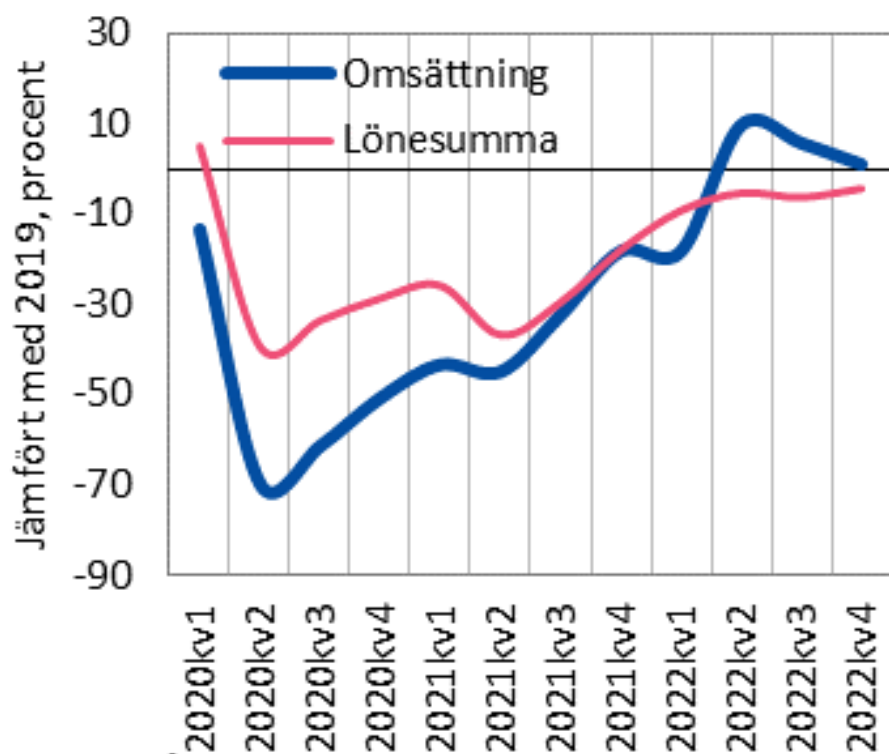
Källa: ÅSUBs konjunktürenkäter

Totalindex, byggbranschen 2008 - 2023

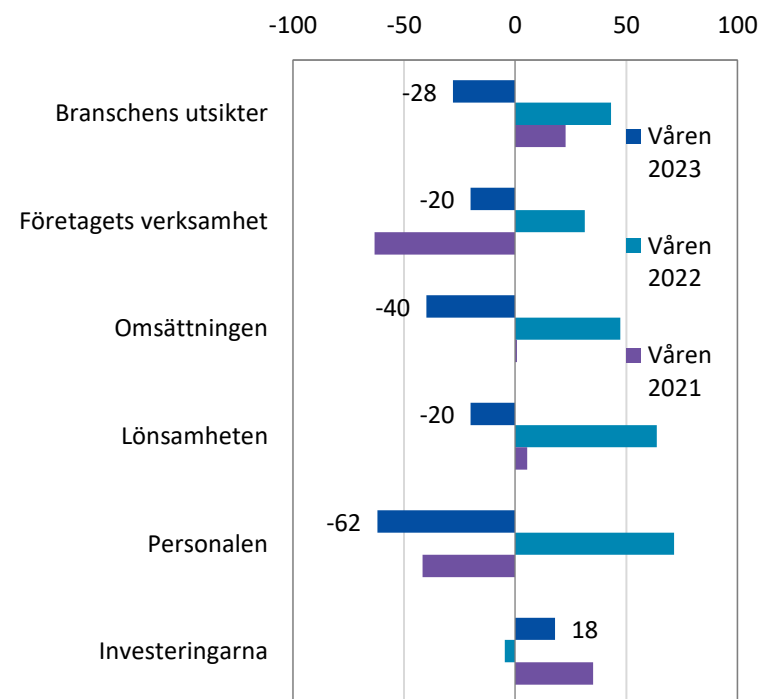
Utvecklingen och förväntningarna inom transportbranschen

Transportsektorns lönesumma och omsättning i relation till 2019, första kvartalet 2020 - fjärde kvartalet 2022. (nominellt penningvärde, säsongrensat)

Källa: ÅSUBs löne- och momsregister

Förväntningarna inom transportbranschen

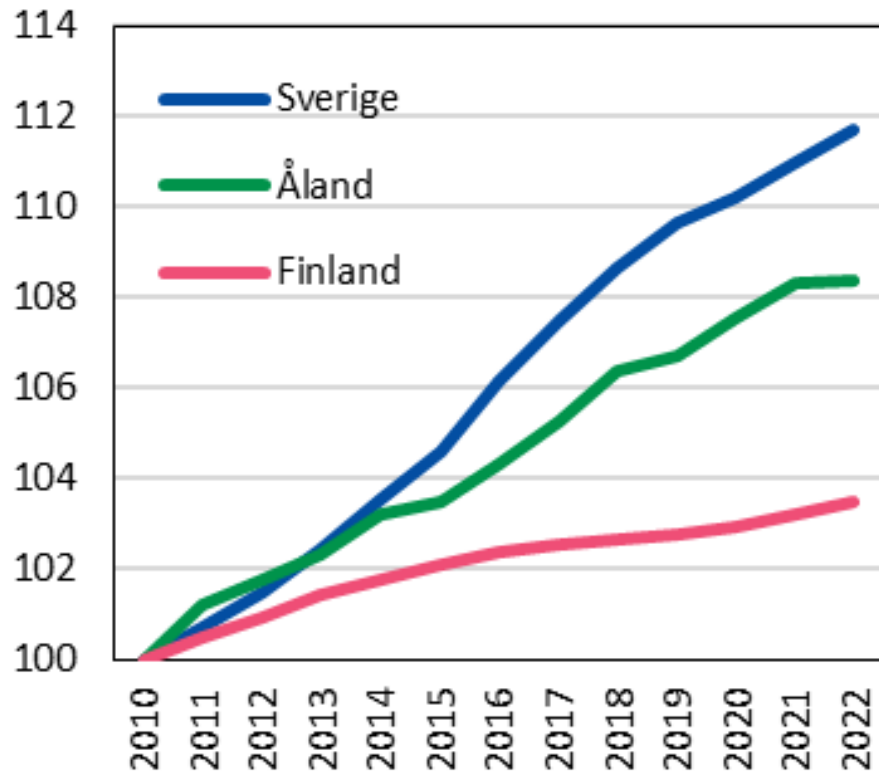
Källa: ÅSUBs konjunktürenkäter

Arbetsmarknad i förändring

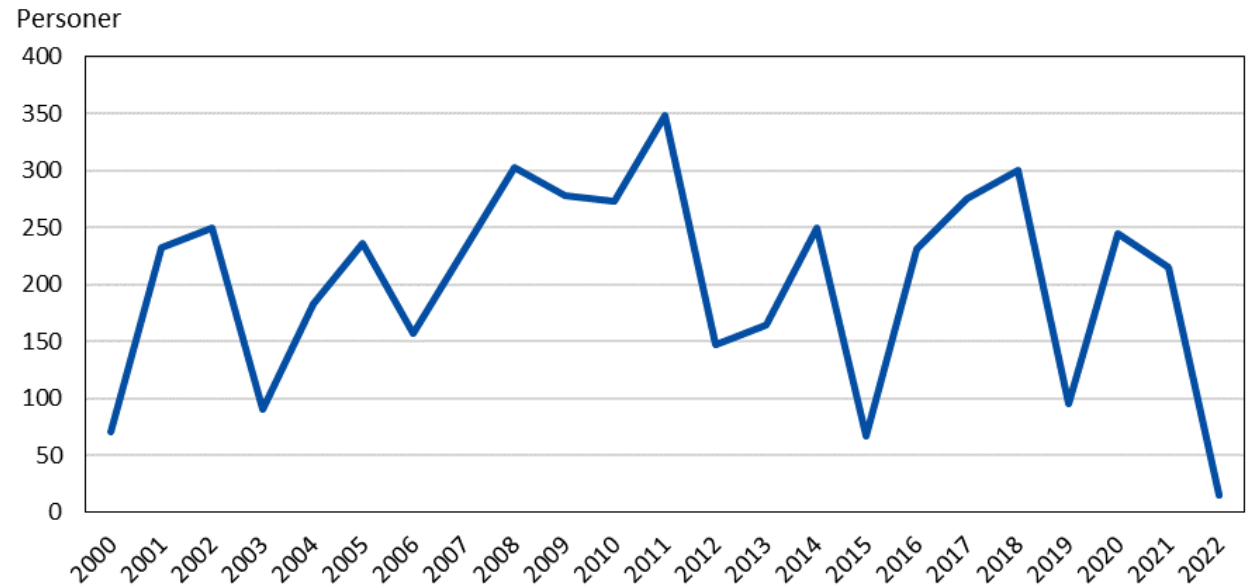
Befolkningsökningen 2022 den svagaste på nästan 40 år, men "rekyl" har skett förr

Befolkningsutveckling för Åland, Finland och Sverige 2010–2022. Antal invånare, index år 2010=100

Källa: ÅSUB, Statistikcentralen, SCB

Årlig befolkningsökning på Åland, 2000-2022 (antal personer)

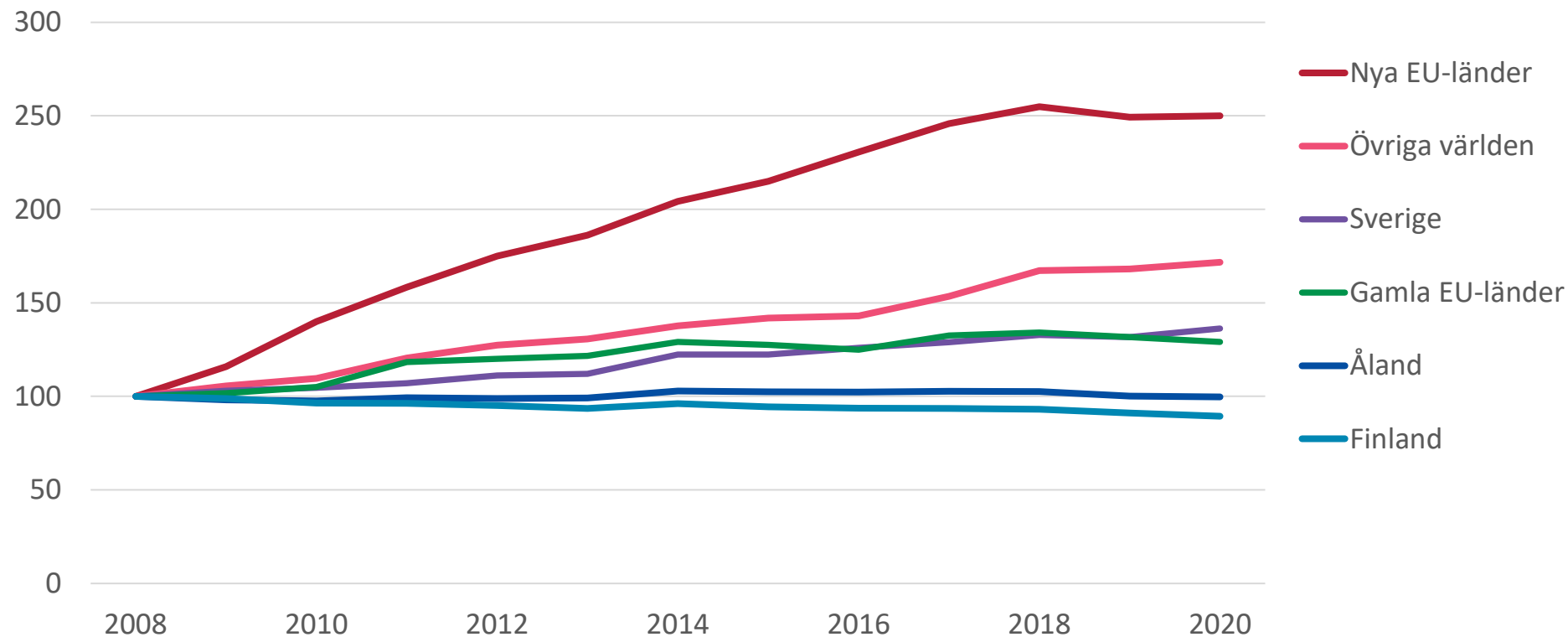

Källa: ÅSUB

Inflyttningen har stor betydelse för arbetskraftens utveckling

Den åländska arbetskraftens utveckling efter födelseort (index 2008=100)

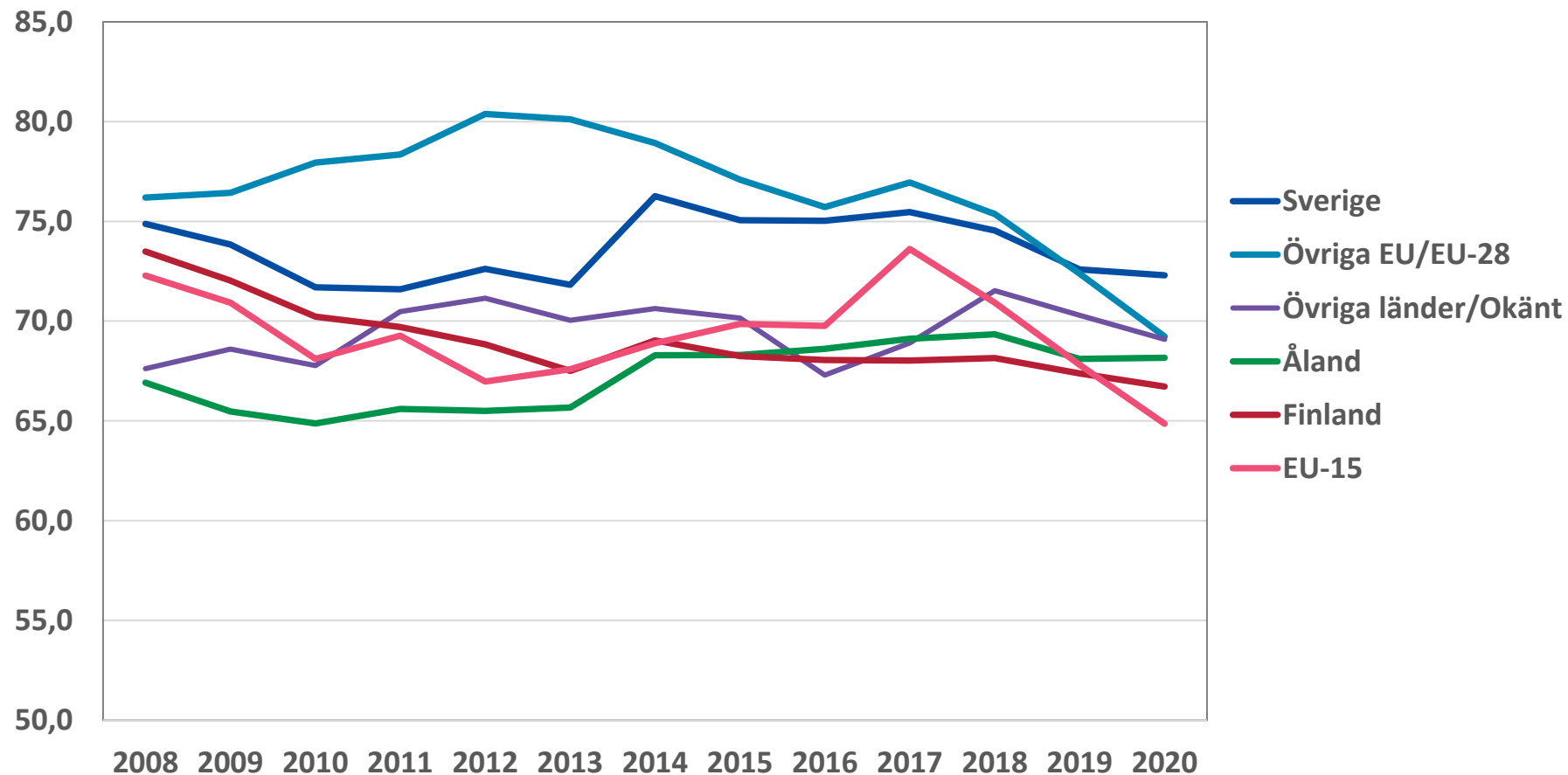
Index, 2008=100

Not: Storbritannien inkl i Gamla EU-länder även 2020

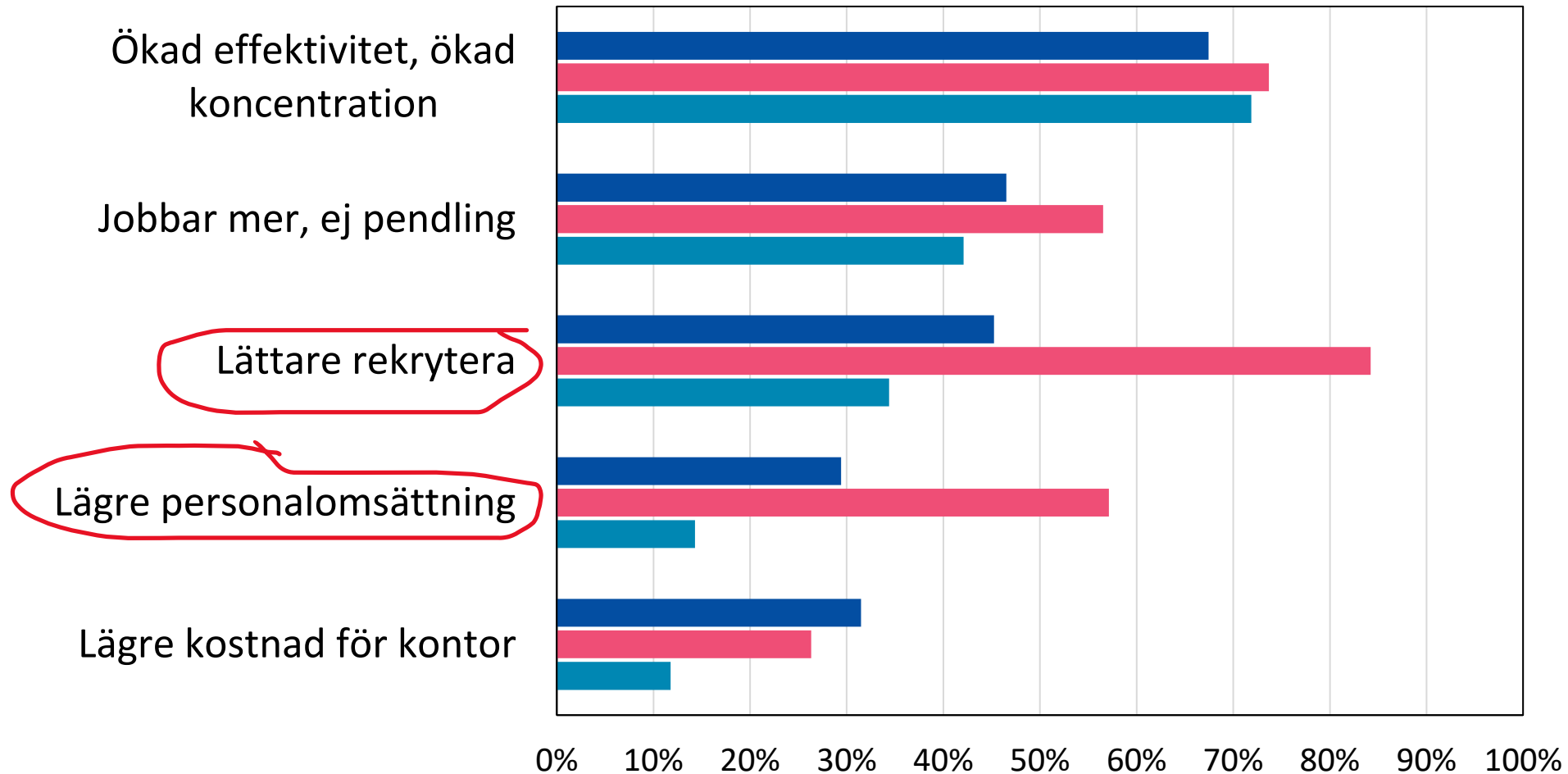
Källa: ÅSUB Rapport 2021:1, ÅSUB arbetsmarknad

Deltagandegrad på arbetsmarknaden, arbetskraft/befolkning i arbetsför ålder (15-74 år)

Källa: ÅSUB Rapport 2021:1, ÅSUB arbetsmarknad

Fördelar med distansarbete enligt arbetsgivare

■ Företag utan märkbar distans ■ Företag med minst hälften distans ■ Offentliga enheter

Arbetsmarknadsbarometern 2023

Maria Viktorsson 12.6.2023

Våren 2023 till våren 2024

- Vad händer med...
 - Sysselsättningsvolymen?
 - antalet rekryteringar och i vilka yrkesgrupper?
 - fortbildningsfrekvensen?
- Fördelat på...
 - privata- /offentliga sektorn
 - branscher/sektorer

Metod

- Två enkätundersökningar under våren 2023:
 - (1) Konjunkturenkäten (privata sektorn)
 - 286 företag
 - Svaren viktade efter personalstyrka och branschernas storlek
 - (2) Arbetskraftsenkäten (offentliga sektorn)
 - Samtliga myndigheter och enheter (exkl. enmansmyndigheter)
- Enhet: Helårstjänster
 - T.ex. 80% deltidsanställd → 0,8 helårstjänster
 - T.ex. sommarjobbare, tre månader → 0,25 helårstjänster

→ *Uppskattningar vid en given tidpunkt – indikativa resultat*

Huvudresultat

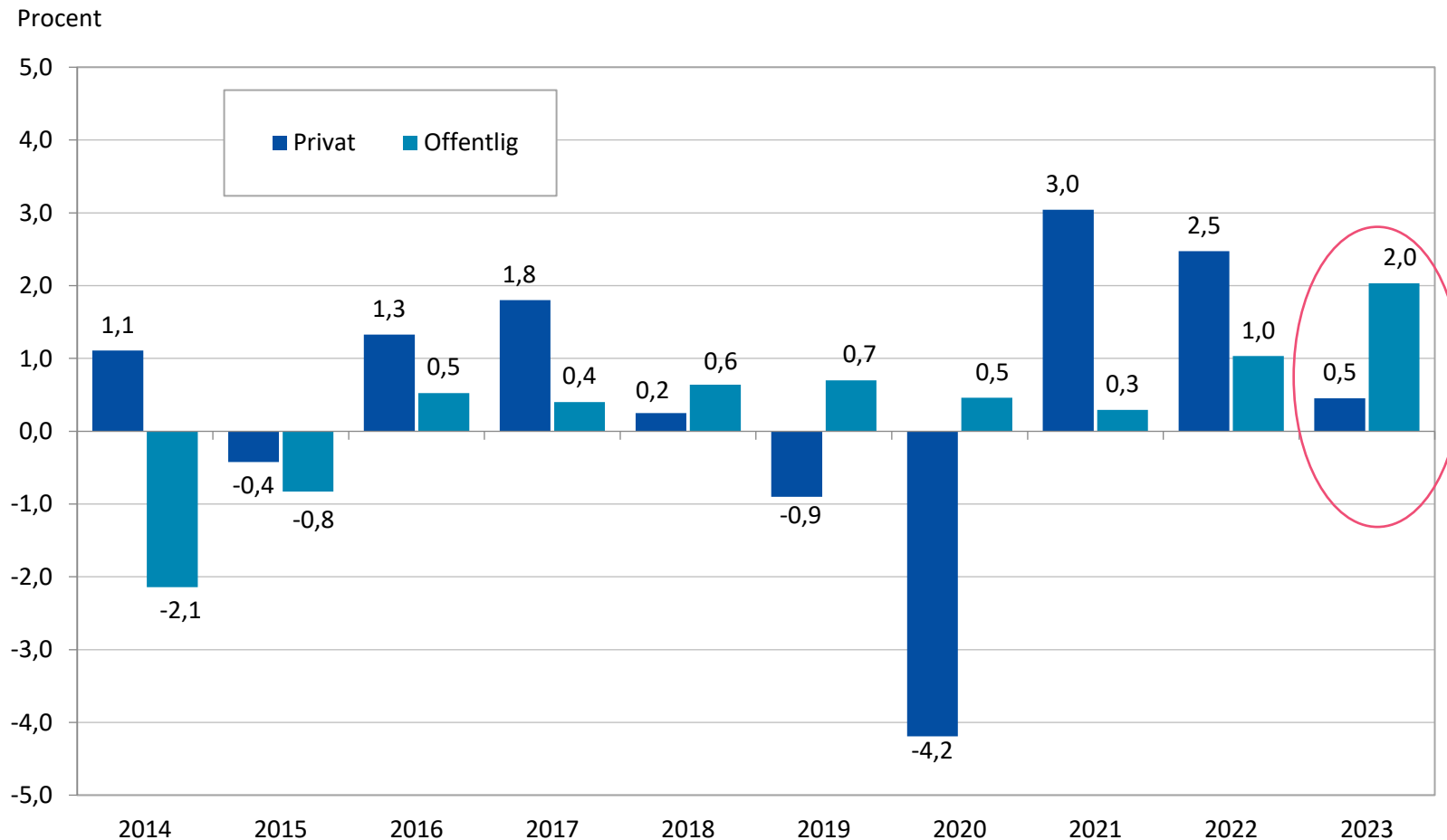
- Totalt sett **positiva förväntningar på personalvolymens utveckling** i både privat och offentlig sektor
 - Förväntningarna varierar mycket mellan branscher i den privata sektorn
 - Avtagande tillväxttakt inom den privata sektorn
 - Ökande tillväxttakt inom den offentliga sektorn
- **Det förväntade rekryteringsbehovet** minskar i privat sektor medan behovet i offentlig sektor ökar.
 - De mest efterfrågade yrkesgrupperna är *specialister* och *service- och försäljningspersonal*.

Sysselsättningsvolym

Den sysselsatta arbetskraftens volym

Prognos över förändring i den sysselsatta arbetskraftens volym i privat och offentlig sektor över tid

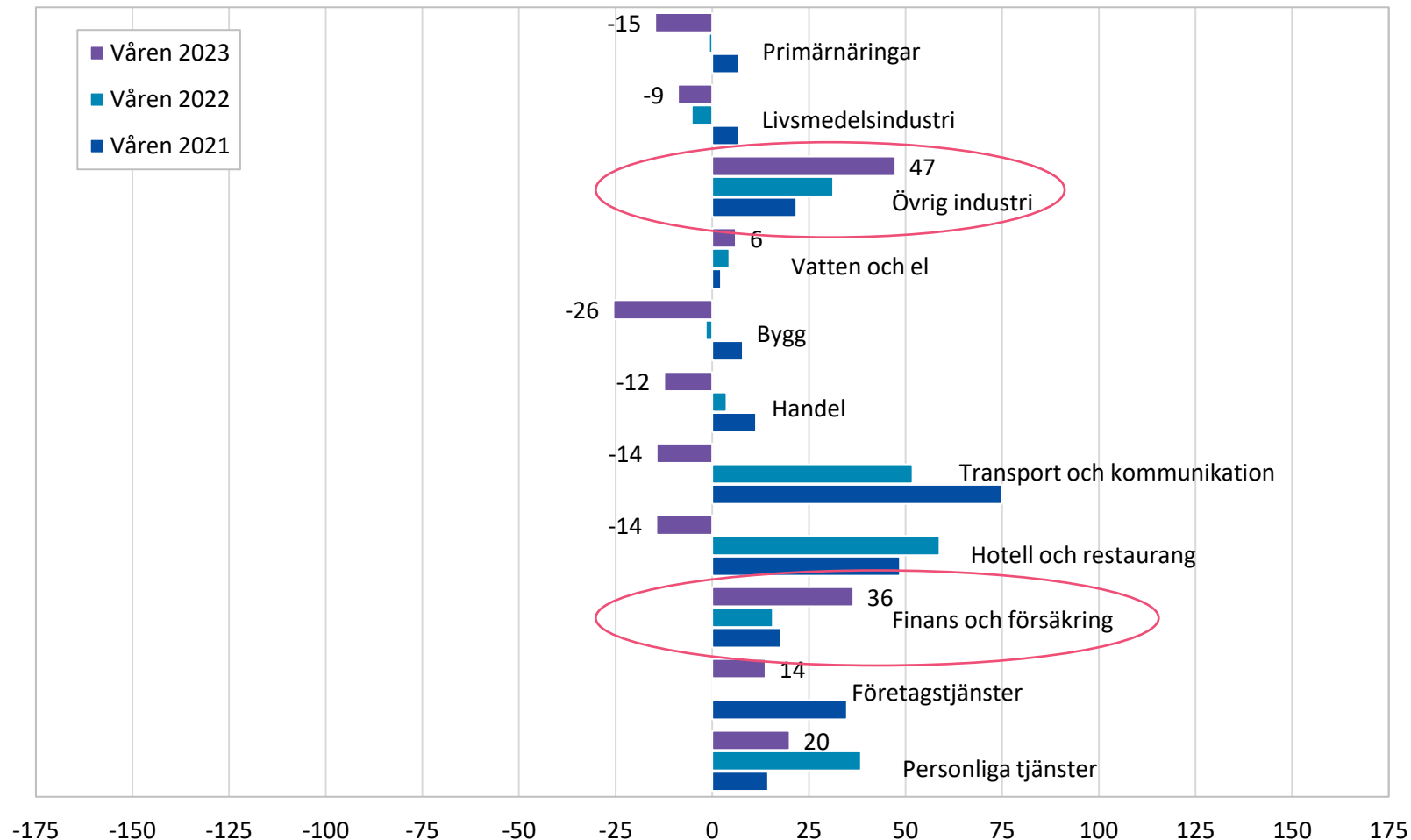
En **ökning i personalvolymen** förväntas i både privat och offentlig sektor: totalt 115 helårstjänster. Tillväxttakten förväntas avta i privatsektor och öka i offentlig sektor.

Not: Branschviktsjustering av transportbranschen innebär att åren 2008–2013 inte är fullt jämförbara med efterföljande år. Uppgifterna för åren 2008–2010 reviderades 2011. År 2014 reviderades 2016. Talen är avrundade.

Källa: Bearbetning av data från ÅSUBs konjunktur- och arbetskraftsenkäter.

Personalstyrkans volymtillväxt: privat sektor

Förväntad förändring av sysselsättningsvolymen (årsverken) inom privata sektor, efter bransch

Totalt sett väntas näringslivets personalstyrka öka med 33 helårstjänster (197 år 2022).

Stor variation mellan branscherna

Starka positiva förväntningar inom *övrig industri* samt *finans och försäkring*.

Not: Talen är avrundade.

Källa: Bearbetning av data från ÅSUBs konjunktrenkäter.

Personalstyrkans volymtillväxt: offentlig sektor

Förväntad förändring av sysselsättningsvolymen (årsverken) inom offentlig sektor, efter sektor

	Förändring	
	Antal	Procent
Totalt	81	2,0
Kommunsektorn	35	1,7
Landskapet	34	2,0
Statliga sektorn	13	7,4

I samtliga arbetsgivar-sektorer förväntas tillväxt i sysselsättningsvolymen fram till våren 2024, proportionellt mest inom den statliga sektorn.

Not: Talen är avrundade.

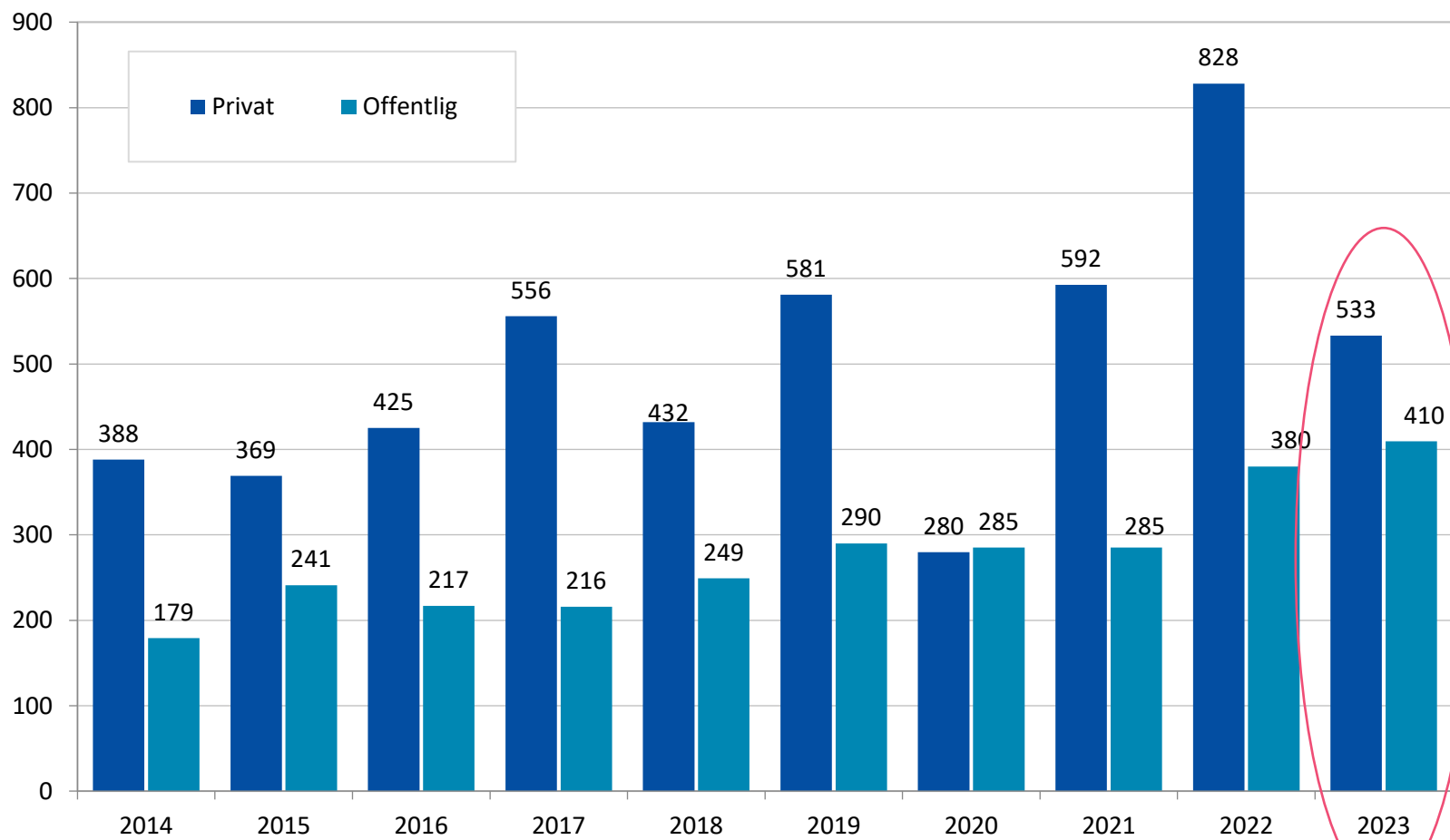
Källa: Bearbetning av data från ÅSUBs arbetskraftsenkäter.

Rekryteringsbehov

Det totala rekryteringsbehovet

Förväntat rekryteringsbehov (helårstjänster) i privat och offentlig sektor över tid

Det förväntade totala rekryteringsbehovet under det kommande året:

943 helårstjänster

Privat sektor:

533 helårstjänster
(7,2 % av personalvolymen)

Offentlig sektor:

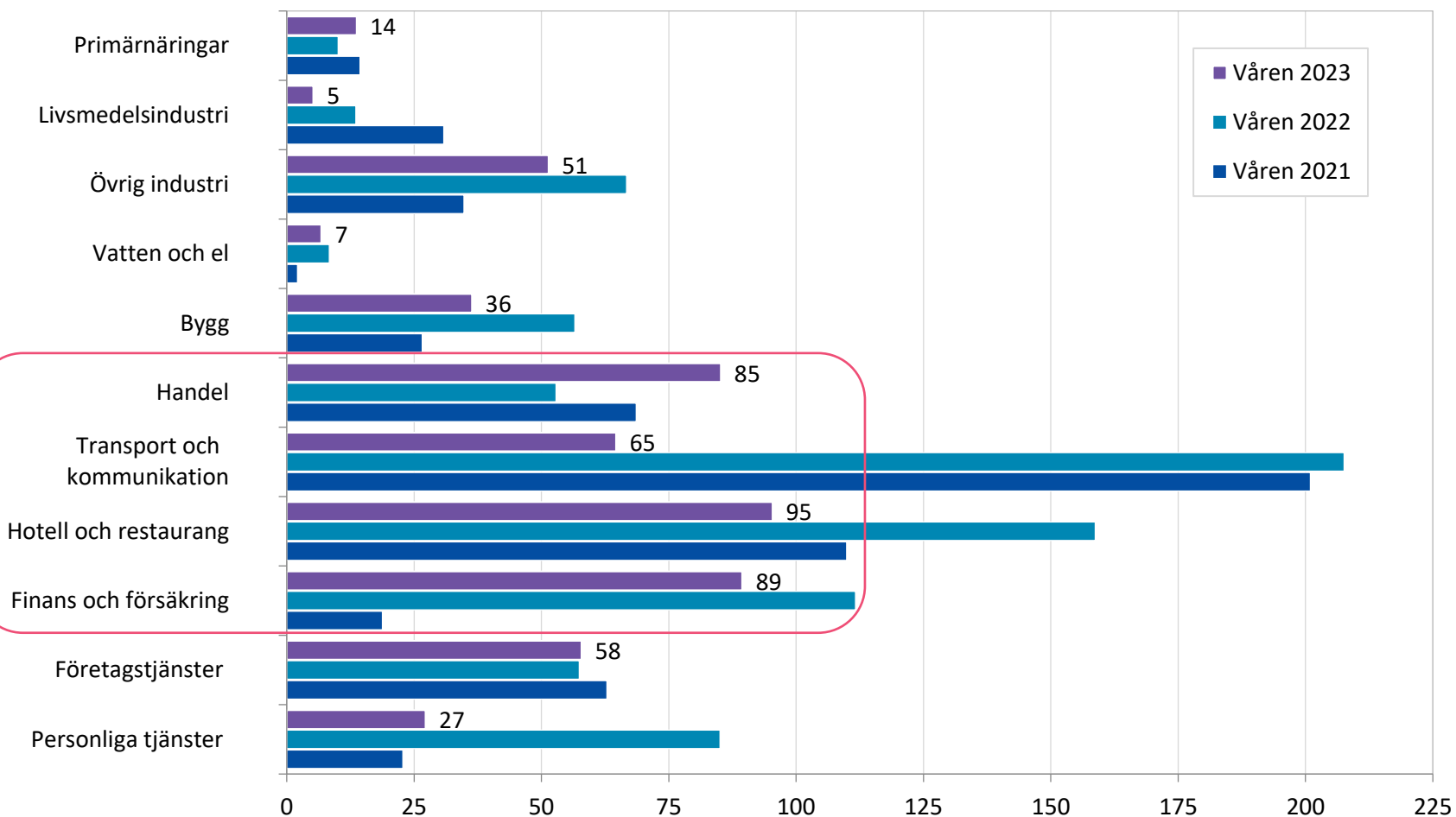
410 helårsverken
(10,2 % av personalvolymen)

Not: Talen är avrundade.

Källa: Bearbetning av data från ÅSUBs konjunktur- och arbetskraftsenkäter.

Rekryteringsbehov: privat sektor

Förväntat rekryteringsbehov efter bransch (helårsverken)

Det största behovet finns inom branscherna:
hotell och restaurang
finans och försäkring
handel.

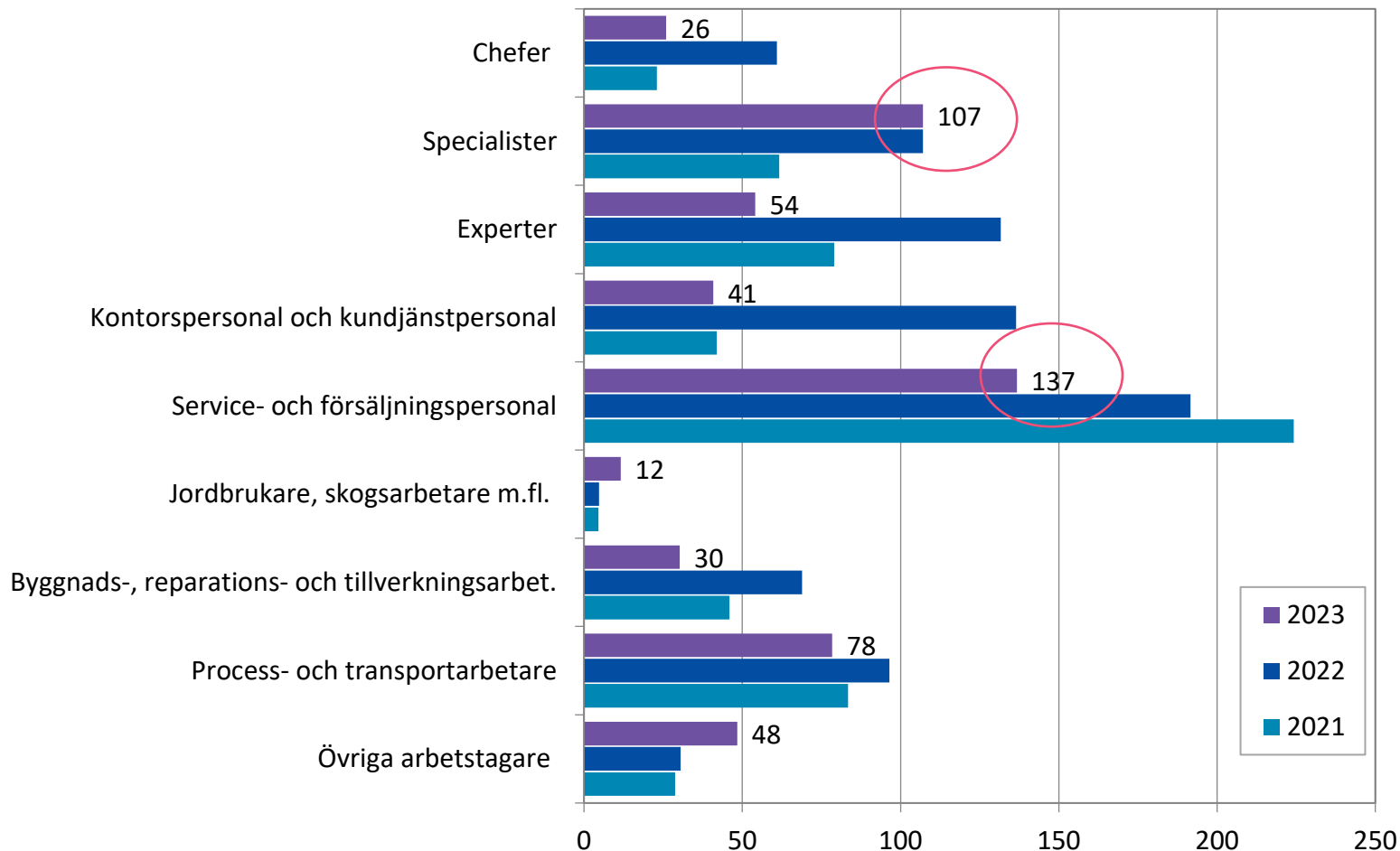
Minskat rekryteringsbehov inom de flesta branscher, jämfört med föregående år

Not: Talen är avrundade.

Källa: Bearbetning av data från ÅSUBs konjunkturenkäter.

Rekryteringsbehov: privat sektor

Förväntat rekryteringsbehov efter yrkesgrupper (helårsverken)

Störst behov av *service- och försäljningspersonal* och *specialister*.

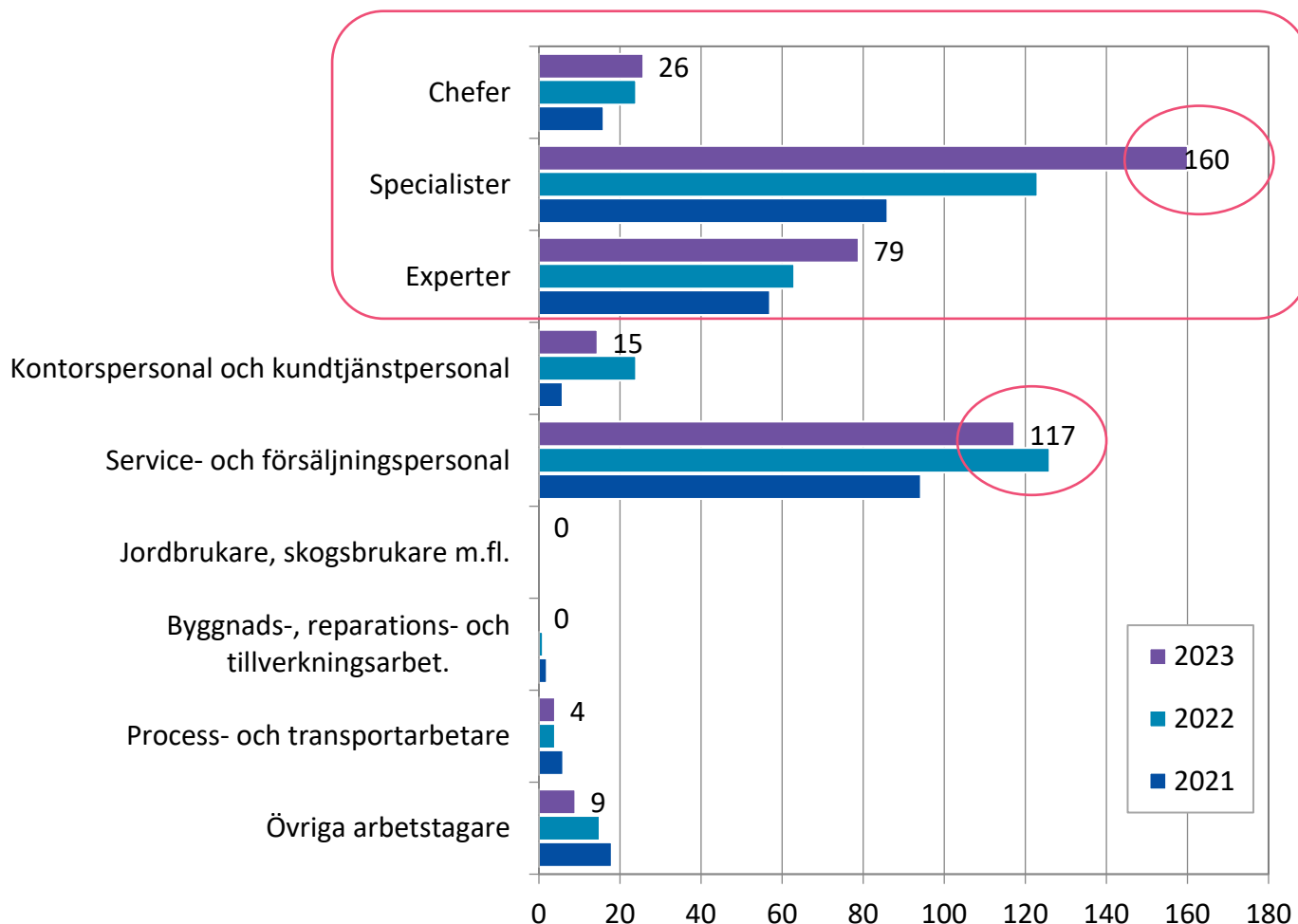
Minskat rekryteringsbehov för de flesta yrkesgrupper

Not: Talen är avrundade.

Källa: Bearbetning av data från ÅSUBs konjunkturenkäter.

Rekryteringsbehov: offentlig sektor

Förväntat rekryteringsbehov efter yrkesgrupper (helårsverken)

Störst behov av *specialister och service- och försäljningspersonal*, samt ökat behov av experter.

Specialister ≈ lärare

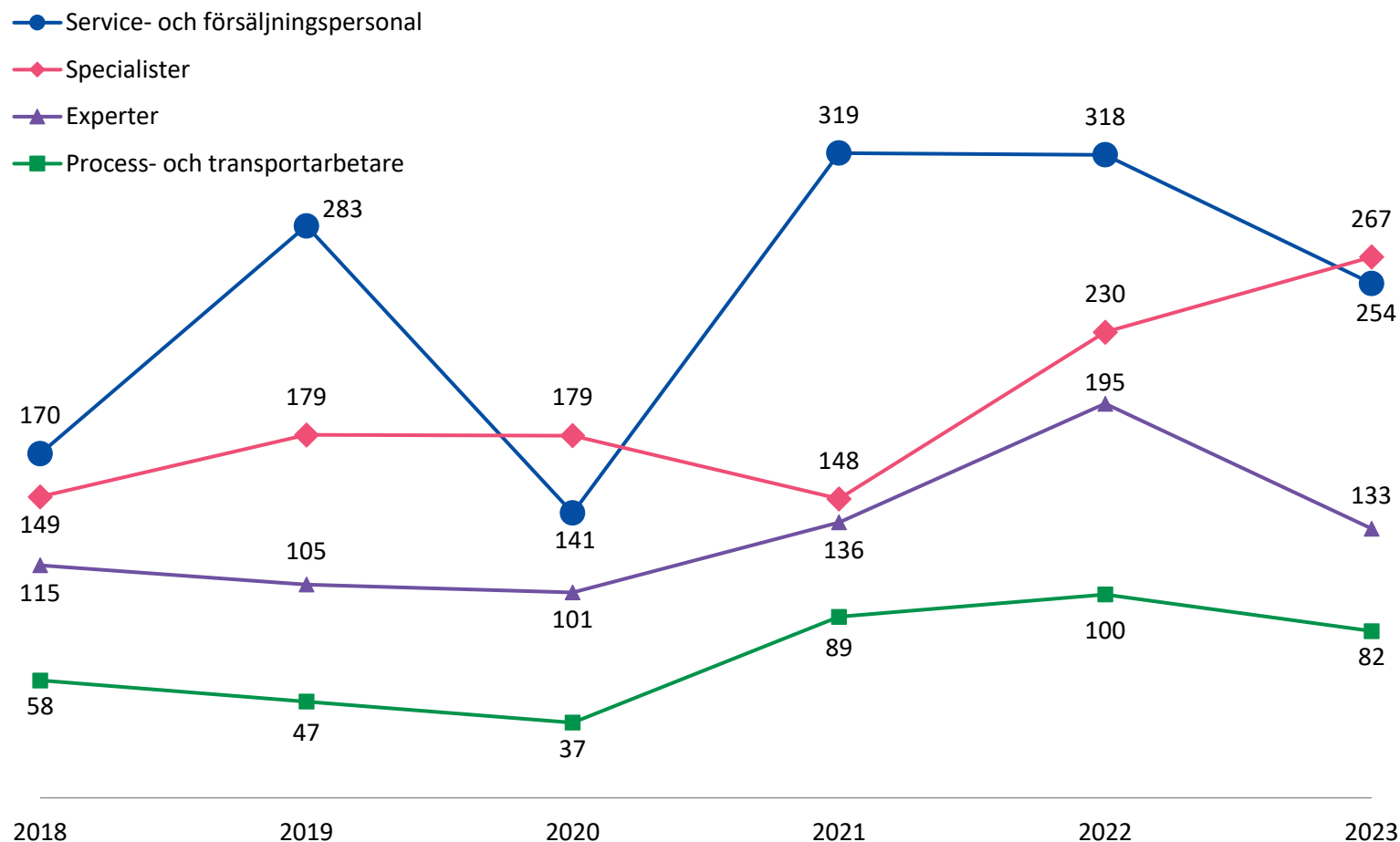
Servicepersonal ≈
närvårdare/hemvårdare &
barnskötare/skolgångsbiträden

Not: Talen är avrundade.

Källa: Bearbetning av data från ÅSUBs arbetskraftsenkäter.

De mest efterfrågade yrkesgrupperna

De mest efterfrågade aggregerade yrkesgrupperna. Privat och offentlig sektor

Efterfrågan av *service- och försäljningspersonal* väntas avta under 2023 men utgör fortsättningsvis, tillsammans med *specialister*, en av de två mest efterfrågade yrkesgrupperna.

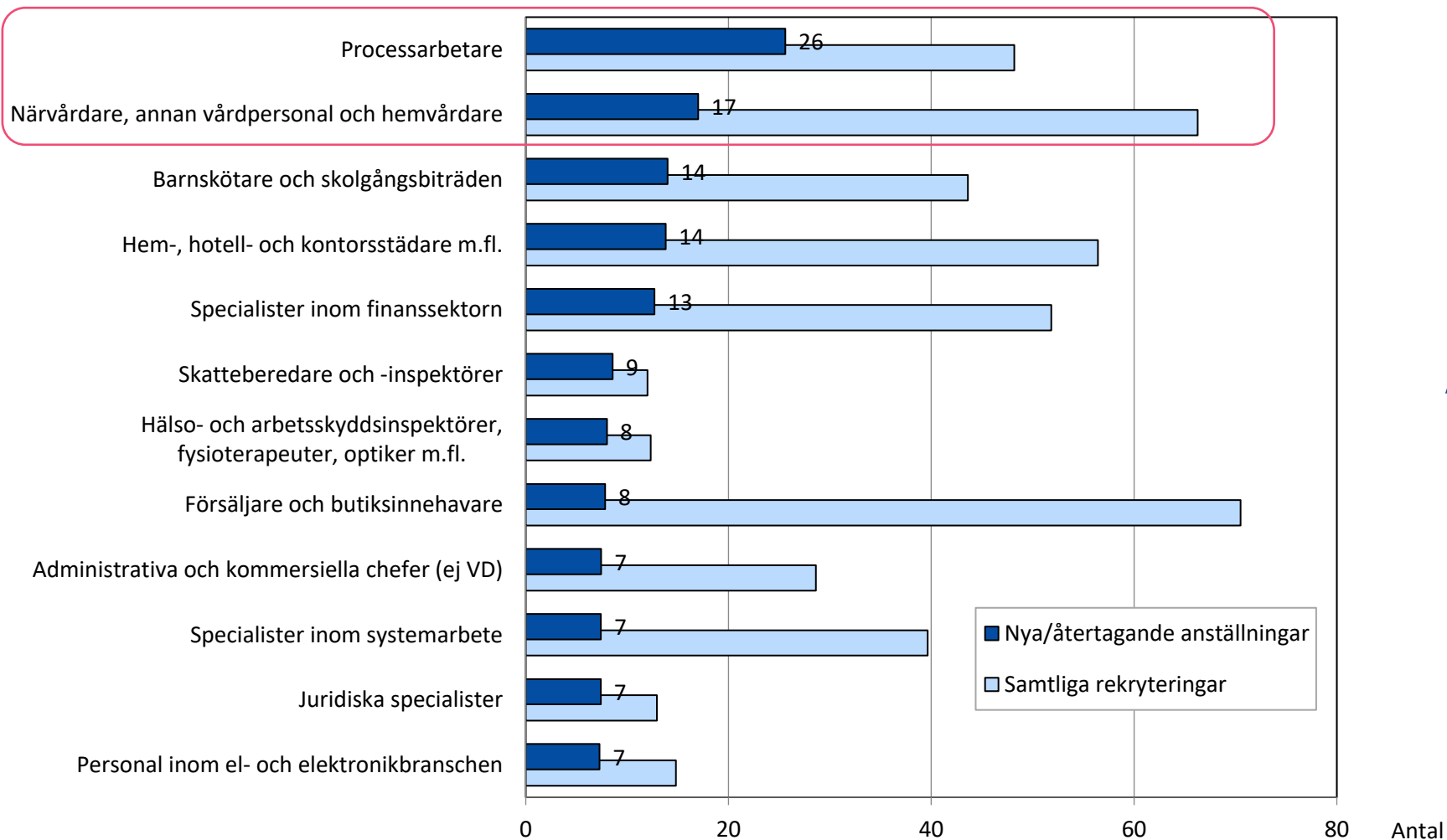
Även den totala efterfrågan av *experter* avtar.

Not: Talen är avrundade. Ensiffrig ISCO 2010-nivå

Källa: Bearbetning av data från ÅSUBs konjunktur- och arbetskraftsenkäter.

Yrkesgrupperna med flest nya anställningar

I relation till det totala förväntade rekryteringsbehovet för yrkesgrupperna 2023

Yrkesgruppen som uppskattas ha flest nyinrättade tjänster under de kommande 12 månaderna är *processarbetare* (53 % av gruppens totala rekryteringsbehov).

Not: Talen är avrundade.

Källa: Bearbetning av data från ÅSUBs konjunktur- och arbetskraftsenkäter.

Fortbildung

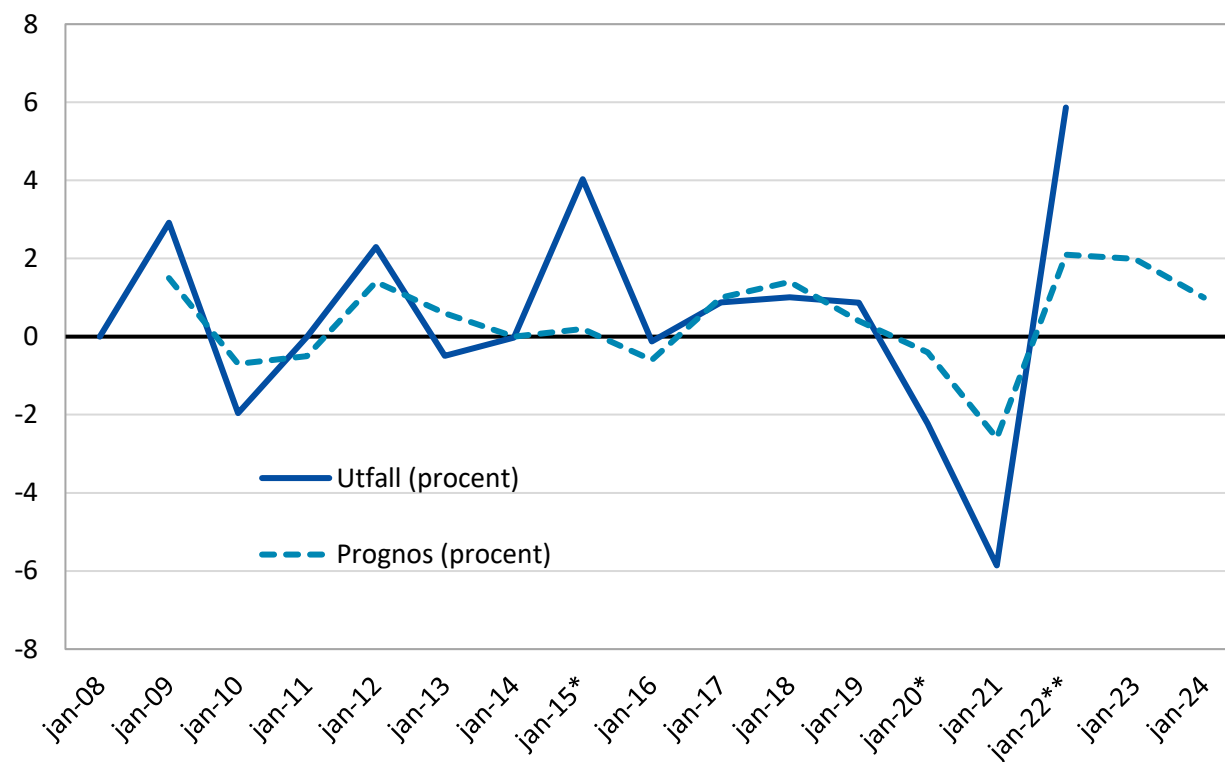
Fortbildning

- Privat sektor
 - Ca 40 % ta del av fortbildning (i linje med senaste tio år)
 - Stor variation mellan branscher. Högst andel inom finans och försäkring (86 %)
- Offentlig sektor
 - Ca 50 % ta del av fortbildning (i linje med senaste tio år)
 - Ökar inom kommunala (framför allt skolorna) och statliga sektorn, minskar inom landskapssektorn

Prognoser och utfall

Sysselsatt arbetskraft. Årlig procentuell förändring, prognos och utfall 2008-2024

Procent

Not: * Samtliga sysselsatta på Åland. Uppskattat utfall utifrån preliminära siffror. En förändring i produktionsprocessen av sysselsättningsstatistiken har rensat bort bland annat studerande som arbetat extra i slutet av året, vilket leder till ett större minskning i antalet sysselsatta vid ingången av 2020.

**Samtliga sysselsatta på Åland. Uppskattat utfall utifrån preliminära siffror.

Källa: Statistikcentralen; ÅSUB, arbetsmarknadsstatistiken; ÅSUBs arbetsmarknadsbarometrar

Tack för visat intresse!

Maria Viktorsson

www.asub.ax

